

PLAN ĆWICZENIA

BURMISTRZA STRZELEC OPOLSKICH Z ZAKRESU OCHRONY LUDNOŚCI I OBRONY CYWILNEJ

1. Tytuł (kryptonim) ćwiczenia

„AUTOBUS – 2026”

Ćwiczenie z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej dotyczące organizacji i prowadzenia działań ratowniczych podczas wypadku autobusu z dużą liczbą osób poszkodowanych na terenie gminy Strzelce Opolskie.

2. Poziom ćwiczenia - Gminny.

Ćwiczenie organizowane na poziomie gminy Strzelce Opolskie.

3. Forma ćwiczenia

Ćwiczenie z udziałem rzeczywistych sił i środków.

Ćwiczenie praktyczne z udziałem jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu gminy Strzelce Opolskie.

Forma odpowiada przewidzianej w przekazanym wzorze możliwości przeprowadzenia ćwiczenia z udziałem rzeczywistych sił i środków.

4. Termin i miejsce przeprowadzenia ćwiczenia

4.1. Ćwiczenie z udziałem sił i środków

Termin: 19 września 2026r.

Godziny: 8:00-15:00

Miejsce: ul. Surowcowa

5. Kierownik ćwiczenia

Tomasz Morawski – Komendant Gminny OSP.

Zespół przygotowujący i oceniający ćwiczenie:

- Natalia Gordzielik - Kierownik Ref. ZKW
- dh Piotr Zdziechowski - OSP Strzelce Opolskie
- Marian Wąchała - st. inspektor Referatu ZKW

6. Zakres i tematyka ćwiczenia

6.1. Rodzaj zagrożenia stanowiącego tło sytuacji ćwiczebnej

Katastrofa komunikacyjna – wypadek autobusu przewożącego większą liczbę osób, w wyniku którego dochodzi do powstania zdarzenia masowego. Autobus bierze udział w zderzeniu z samochodem osobowym.

Sytuacja ćwiczebna zakłada konieczność podjęcia działań przez znaczne siły i środki jednostek ochrony przeciwpożarowej, przeprowadzenia rozpoznania i zabezpieczenia miejsca zdarzenia, dotarcia do osób znajdujących się wewnątrz pojazdu, ich ewakuacji, przeprowadzenia segregacji poszkodowanych oraz udzielania kwalifikowanej pierwszej pomocy.

Przygotowana dokumentacja przewiduje 42 osoby poszkodowane, posiadające zróżnicowane obrażenia i stan ogólny – od osób chodzących z drobnymi obrażeniami po osoby z ciężkimi urazami, zaburzeniami świadomości oraz brakiem funkcji życiowych.

6.2. Obszar (miejsce) planowanych działań ćwiczebnych

Strzelce Opolskie, ulica Surowcowa w rejonie OSP Strzelce Opolskie.

Na potrzeby ćwiczenia na wyznaczonym terenie zostanie przygotowana pozoracja wypadku autobusu, który zderzył się z samochodem osobowym. Powołane zostaną osoby pozorujące osoby poszkodowane wskutek tego zdarzenia.

Teren ćwiczenia zostanie podzielony stosownie do potrzeb prowadzonych działań, w szczególności z uwzględnieniem miejsca zdarzenia, obszaru prowadzenia działań ratowniczych, miejsca udzielania pomocy poszkodowanym oraz miejsca koncentracji przybywających sił i środków.

6.3. Ogólny scenariusz ćwiczenia – fazy działań

Sytuacja ćwiczebna rozwijana będzie etapowo, w sposób umożliwiający sprawdzenie organizacji działań ratowniczych od chwili przyjęcia informacji o zdarzeniu do zakończenia działań i odtworzenia gotowości operacyjnej jednostek.

W przyjętym założeniu dochodzi do wypadku autobusu przewożącego grupę osób. W wyniku zdarzenia autobus ulega poważnemu uszkodzeniu, a część pasażerów pozostaje wewnątrz pojazdu. W bezpośrednim sąsiedztwie autobusu znajduje się również samochód osobowy uczestniczący w zdarzeniu.

Pierwsze przybyłe na miejsce zastępy przeprowadzają rozpoznanie, zabezpieczają miejsce zdarzenia oraz podejmują działania zmierzające do uzyskania dostępu do osób poszkodowanych. W toku rozpoznania stwierdzona zostaje znaczna liczba osób poszkodowanych, co powoduje konieczność zaangażowania kolejnych sił i środków oraz organizacji działań właściwych dla zdarzenia masowego.

W wyniku prowadzonego rozpoznania i segregacji ustala się, że poszkodowanych zostało 42 osoby. Poszkodowani posiadają zróżnicowane obrażenia i stany określone w przygotowanej karcie segregacji.

KDR organizuje teren działań, wyznacza zadania poszczególnym zastępom oraz poleca przeprowadzenie segregacji pierwotnej według systemu START. Równolegle prowadzone są działania ratownictwa technicznego, ewakuacja osób z autobusu i samochodu osobowego oraz udzielanie kwalifikowanej pierwszej pomocy.

W ramach scenariusza wprowadzony zostaje udział Policji oraz Zespołu Ratownictwa Medycznego. Policja realizuje zadania związane z zabezpieczeniem miejsca zdarzenia, organizacją ruchu oraz zapewnieniem dróg dojazdowych i ewakuacyjnych. ZRM po przybyciu przejmuje organizację medycznej części działań, wyznacza KAM i prowadzi segregację wtórną poszkodowanych.

Współdziałanie KDR, KAM oraz Policji ma na celu zapewnienie właściwej organizacji działań ratowniczych, medycznych i bezpieczeństwa w rejonie zdarzenia.

Wraz z napływem kolejnych zastępów następuje konsolidacja działań, uporządkowanie terenu akcji oraz podział zadań pomiędzy poszczególne siły i środki. Po ewakuacji wszystkich poszkodowanych, zakończeniu działań ratowniczych i wykonaniu zadań medycznych następuje stabilizacja sytuacji, zwolnienie sił i środków oraz zakończenie ćwiczenia.

Faza I – działania wstępne

Po otrzymaniu informacji o wypadku autobusu na miejsce dysponowane są pierwsze siły i środki jednostek ochrony przeciwpożarowej.

Po przybyciu na miejsce pierwszego zastępu następuje:

- zabezpieczenie miejsca zdarzenia;
- przeprowadzenie rozpoznania wstępnego;
- rozpoznanie rodzaju zdarzenia, występujących zagrożeń oraz przybliżonej liczby osób poszkodowanych;
- przekazanie informacji ze zdarzenia do Stanowiska Kierowania;
- rozpoczęcie organizacji terenu działań;
- podjęcie działań w stosunku do osób znajdujących się w stanie bezpośredniego zagrożenia życia;
- określenie zapotrzebowania na dodatkowe siły i środki.

Na tym etapie ćwiczący nie otrzymują informacji, że liczba poszkodowanych wynosi dokładnie 42 osoby. Ustalenie rzeczywistej skali zdarzenia powinno wynikać z prowadzonego rozpoznania i segregacji.

Faza II – rozwinięcie działań i segregacja pierwotna

W wyniku prowadzonego rozpoznania stwierdzona zostaje znaczna liczba osób poszkodowanych, co powoduje konieczność rozwinięcia działań właściwych dla zdarzenia masowego.

KDR dokonuje organizacji terenu działań i przydziela zadania napływającym zastępom.

Rozpoczyna się:

- segregacja pierwotna poszkodowanych;
- oznaczanie poszkodowanych według nadanych priorytetów;
- ratownictwo techniczne i wykonywanie dostępu do osób znajdujących się w autobusie;

- ewakuacja poszkodowanych z autobusu oraz jego bezpośredniego otoczenia;
- udzielanie kwalifikowanej pierwszej pomocy;
- przemieszczanie poszkodowanych do wyznaczonych miejsc;
- sukcesywne wprowadzanie kolejnych sił i środków do działań.

Segregacja pierwotna ma służyć szybkiemu wyodrębnieniu osób wymagających natychmiastowej pomocy oraz podjęciu niezbędnych czynności ratowniczych. W ćwiczeniu zostanie wykorzystanych 42 pozorantów/przypadki medyczne zgodne z przygotowaną kartą segregacji.

Faza III – konsolidacja działań

Po przybyciu kolejnych sił i środków następuje pełne rozwinięcie organizacji terenu działań.

KDR dokonuje konsolidacji działań poprzez:

- uporządkowanie struktury dowodzenia;
- wyznaczenie odcinków bojowych odpowiednio do potrzeb;
- określenie zadań dla poszczególnych zastępów;
- zapewnienie ciągłości segregacji, ewakuacji i udzielania KPP;
- zapewnienie właściwej łączności i obiegu informacji;
- kontrolowanie liczby osób odnalezionych, ewakuowanych i objętych segregacją;
- koordynację współdziałania zastępów prowadzących ratownictwo techniczne z zastępami realizującymi zadania z zakresu KPP;
- ocenę wystarczalności sił i środków.

Na tym etapie KDR powinien dysponować uporządkowaną informacją dotyczącą liczby poszkodowanych oraz wyników segregacji pierwotnej. Przesłane zasady postępowania przy zdarzeniu masowym również wskazują na pozyskiwanie od KDR liczby poszkodowanych oszacowanej na podstawie przeprowadzonej segregacji wstępnej.

Faza IV – działania medyczne i współdziałanie z ZRM

Po rozwinięciu medycznej części działań KAM współdziała z KDR w zakresie organizacji pomocy osobom poszkodowanym.

Następuje:

- przekazanie KAM informacji o liczbie i stanie poszkodowanych;
- prowadzenie segregacji wtórnej;
- ponowna ocena stanu osób poszkodowanych;
- ustalenie priorytetów leczniczo-transportowych;
- przygotowanie poszkodowanych do transportu;
- ustalanie kolejności transportu;
- bieżąca wymiana informacji pomiędzy KDR i KAM.

Segregacja wtórna powinna w pierwszej kolejności obejmować osoby o najwyższym priorytecie i służyć m.in. ustaleniu kolejności ich transportu.

Faza V – stabilizacja i zakończenie działań

Po ewakuacji wszystkich osób z autobusu i jego otoczenia oraz objęciu poszkodowanych pomocą następuje stabilizacja sytuacji.

KDR dokonuje:

- sprawdzenia miejsca zdarzenia pod kątem pozostawiania osób poszkodowanych;
- potwierdzenia zakończenia działań ratownictwa technicznego;
- kontroli realizacji zadań na poszczególnych odcinkach;
- zebrania informacji o liczbie poszkodowanych i wykonanych działaniach;
- stopniowego zwalniania zbędnych sił i środków;
- zakończenia działań oraz odtworzenia gotowości operacyjnej jednostek.

Po zakończeniu części praktycznej przeprowadzone zostanie omówienie ćwiczenia z udziałem kierownika ćwiczenia, zespołu przygotowującego i oceniającego oraz przedstawicieli uczestniczących jednostek.

7. Cele ćwiczenia

7.1. Cel główny

Doskonalenie organizacji i prowadzenia działań ratowniczych oraz współdziałania jednostek ochrony przeciwpożarowej z terenu gminy Strzelce Opolskie podczas zdarzenia masowego powstałego w wyniku wypadku autobusu, ze szczególnym uwzględnieniem organizacji terenu działań, segregacji poszkodowanych, ich ewakuacji oraz udzielania kwalifikowanej pierwszej pomocy.

7.2. Cele szczegółowe

- a. sprawdzenie gotowości jednostek ochrony przeciwpożarowej z terenu gminy Strzelce Opolskie do podjęcia działań podczas zdarzenia z dużą liczbą osób poszkodowanych;
- b. doskonalenie współdziałania jednostek OSP z terenu gminy Strzelce Opolskie;
- c. doskonalenie organizacji i prowadzenia rozpoznania podczas zdarzenia masowego oraz prawidłowego przekazywania informacji o jego rozmiarze;
- d. sprawdzenie umiejętności przeprowadzania segregacji pierwotnej poszkodowanych według systemu START;
- e. doskonalenie umiejętności udzielania kwalifikowanej pierwszej pomocy osobom z różnego rodzaju obrażeniami;
- f. doskonalenie technik bezpiecznego dotarcia do osób znajdujących się wewnątrz uszkodzonego autobusu oraz ich ewakuacji;
- g. doskonalenie organizacji terenu działań przy znacznej liczbie osób poszkodowanych oraz dużej liczbie zaangażowanych zastępów;
- h. sprawdzenie organizacji dowodzenia, łączności i wymiany informacji pomiędzy uczestnikami ćwiczenia;

i. doskonalenie współdziałania zastępów przy realizacji równocześnie prowadzonych działań ratowniczych;

j. sprawdzenie możliwości logistycznego zabezpieczenia długotrwałych działań z udziałem znacznej liczby sił i środków;

k. wypracowanie wniosków i rekomendacji służących poprawie przygotowania jednostek ochrony przeciwpożarowej z terenu gminy Strzelce Opolskie do reagowania na zdarzenia masowe.

8. Uczestnicy ćwiczenia oraz planowane zasoby

W ćwiczeniu planuje się udział jednostek OSP z terenu gminy Strzelce Opolskie, jako podmiotów ochrony ludności i dodatkowo aplikacyjnie KPP, WKRM, ZRM oraz LPR.

8.1. Podmioty Ochrony Ludności, OSP:

- OSP Kadłub - udział w zakresie organizacyjnym
- OSP Warmętowice – GBA 2,5/16 – udział w zakresie organizacyjnym
- OSP Strzelce Opolskie – udział w zakresie organizacyjnym

- OSP Sucha – GBA-Rt 2,5/16,
- OSP Kalinowice – GBA-Rt 3/16,
- OSP Szymiszów – GBA-Rt 2/16,
- OSP Osiek – GBA-Rt 3/24,
- OSP Rozmierka – GCBA 6/32,
- OSP Rozmierz – GBA 2,6/16,
- OSP Błotnica Strzelecka – GBA-Rt 2/27,
- OSP Rożniatów – GBA-Rt 2,5/16,
- OSP Grodzisko – GBA 2,5/16.

9. Zakres zadań realizowanych przez poszczególnych uczestników w planowanych formach ćwiczeń

W ramach ćwiczenia przewiduje się realizację praktycznych działań jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu gminy Strzelce Opolskie. Zakres zadań obejmuje w szczególności organizację i prowadzenie działań ratowniczych podczas zdarzenia masowego, organizację terenu działań, ratownictwo techniczne, segregację poszkodowanych, udzielanie kwalifikowanej pierwszej pomocy, w tym psychologicznej, ewakuację poszkodowanych, organizację łączności oraz współdziałanie pomiędzy uczestniczącymi podmiotami.

9.2. Ćwiczenia z udziałem sił i środków

W ramach ćwiczenia praktycznego przewiduje się realizację następujących zadań:

Jednostka	Pojazd	Planowany zakres zadań
OSP Strzelce Opolskie	MAN GLM ODES	Udział w zakresie organizacyjnym, przygotowanie i organizacja miejsca koncentracji sił i środków, wsparcie organizacji terenu działań oraz współudział w zabezpieczeniu miejsca dla poszkodowanych.
OSP Kadłub	GBA-Rt 2,6/16	Udział w zakresie organizacyjnym, wsparcie organizacji terenu ćwiczenia oraz zabezpieczenia logistycznego działań.

OSP Warmątowice	GBA 2,5/16	Udział w zakresie organizacyjnym, wsparcie organizacji miejsca dla poszkodowanych oraz realizacja zadań logistycznych.
OSP Kalinowice	GBA-Rt 3/16	Wsparcie segregacji pierwotnej START, ewakuacja poszkodowanych oraz udzielanie KPP.
OSP Sucha	GBA-Rt 2,5/16	Udzielanie KPP, zabezpieczenie osób ewakuowanych oraz organizacja miejsca udzielania pomocy poszkodowanym.
OSP Szymiszów	GBA-Rt 2/16	Ewakuacja poszkodowanych z autobusu i jego otoczenia, przemieszczanie ich do wyznaczonych miejsc oraz udzielanie KPP.
OSP Osiek	GBA-Rt 3/24	Wsparcie ratownictwa technicznego, ewakuacja poszkodowanych i zabezpieczenie miejsca działań.
OSP Rozmierka	GCBA 6/32	Zabezpieczenie przeciwpożarowe miejsca zdarzenia, zapewnienie rezerwy środka gaśniczego oraz wsparcie działań ratowniczych.
OSP Rozmierz	GBA 2,6/16	Zabezpieczenie terenu działań, pomoc w ewakuacji i przemieszczaniu poszkodowanych.
OSP Błotnica Strzelecka	GBA-Rt 2/27	Ratownictwo techniczne, wykonywanie dostępu do poszkodowanych i wsparcie ich ewakuacji.
OSP Rożniątów	GBA-Rt 2,5/16	Segregacja pierwotna START, udzielanie KPP oraz przemieszczanie i grupowanie poszkodowanych według nadanych priorytetów.
OSP Grodzisko	GBA 2,5/16	Zabezpieczenie terenu działań, pomoc przy przemieszczaniu poszkodowanych oraz wsparcie logistyczne.

Uczestnik	Planowany zakres zadań aplikacyjnych
Zespoły Ratownictwa Medycznego (ZRM)	Przyjęcie zgłoszenia o zdarzeniu masowym, przybycie na miejsce zdarzenia, przejęcie medycznej części działań, współpraca z KDR, wyznaczenie KAM, przeprowadzenie segregacji wtórnej, ocena stanu poszkodowanych, określenie priorytetów leczniczo-transportowych, przygotowanie poszkodowanych do transportu oraz określenie zapotrzebowania na dodatkowe ZRM i inne zasoby medyczne.
Wojewódzki Koordynator Ratownictwa Medycznego (WKRM)	Przyjmuje informację o zdarzeniu masowym i przejmuje koordynację w zakresie zadysponowania odpowiednich sił i środków medycznych, w tym LPR.
Lotnicze Pogotowie Ratunkowe (LPR)	Przyjęcie informacji od WKRM i przygotowanie wylotu na miejsce zdarzenia.
Komenda Powiatowa Policji (KPP)	Przyjęcie zgłoszenia o wypadku, przybycie na miejsce zdarzenia, zabezpieczenie i oznakowanie terenu, organizacja i kontrola ruchu w rejonie działań, zapewnienie dojazdu i wyjazdu służb ratowniczych, zabezpieczenie miejsca zdarzenia przed dostępem osób postronnych, wsparcie organizacji dróg ewakuacji oraz przekazywanie KDR informacji istotnych dla bezpieczeństwa prowadzonych działań.

Gmina Strzelce Opolskie – Burmistrz / Gminny Zespół Zarządzania Kryzysowego:

Zadania w zakresie zarządzania kryzysowego i organizacji działań:

- monitorowanie sytuacji i przyjmowanie informacji o rozwoju zdarzenia oraz bieżąca ocena jego skali i skutków dla ludności;
- uruchomienie właściwych procedur reagowania kryzysowego oraz zapewnienie przepływu informacji pomiędzy Burmistrzem, komórką właściwą do spraw zarządzania kryzysowego, WKRM, ZRM, LPR, WKRM i innymi podmiotami uczestniczącymi w ćwiczeniu;
- zapewnienie Burmistrzowi bieżącej informacji o sytuacji, liczbie poszkodowanych, potrzebach oraz stanie dostępnych zasobów;
- koordynowanie zadań pozostających w kompetencji gminy oraz zapewnienie wsparcia organizacyjnego dla służb i jednostek prowadzących działania ratownicze;
- uruchomienie i koordynacja dostępnych gminnych zasobów materiałowych, technicznych, transportowych i organizacyjnych;
- zapewnienie zabezpieczenia logistycznego długotrwałych działań, w tym wody, energii, oświetlenia, wyposażenia pomocniczego, zaplecza socjalnego i innych niezbędnych materiałów;
- organizacja i ustawienie namiotów lub innych tymczasowych miejsc przeznaczonych dla poszkodowanych, osób oczekujących na transport oraz – w razie potrzeby – zaplecza dla służb;
- wyznaczenie, przygotowanie i zabezpieczenie miejsca do lądowania śmigłowców LPR, we współpracy z właściwymi służbami i z uwzględnieniem bezpieczeństwa ratowników oraz poszkodowanych;
- zapewnienie dojazdu do lądowisk, oznakowania i zabezpieczenia jego otoczenia oraz utrzymanie drożności ciągów komunikacyjnych;
- wsparcie organizacji transportu poszkodowanych i przemieszczania osób w obrębie miejsca działań, w zakresie pozostającym po stronie gminy;
- w przypadku konieczności ewakuacji lub czasowego przemieszczenia ludności – przygotowanie i wskazanie miejsc czasowego pobytu oraz organizacja podstawowych warunków pobytu;
- zapewnienie, w miarę potrzeb ćwiczenia, wsparcia socjalnego i psychologicznego dla osób poszkodowanych oraz osób dotkniętych skutkami zdarzenia;
- prowadzenie dokumentacji działań podejmowanych przez gminę, rejestrowanie zgłoszonych potrzeb i wykorzystanych zasobów oraz zebranie informacji do późniejszej oceny ćwiczenia;
- organizacja współpracy z jednostkami OSP realizującymi zadania organizacyjne i logistyczne;
- utrzymywanie bieżącej wymiany informacji z zespołem kierującym ćwiczeniem oraz udział w podsumowaniu i ewaluacji realizowanych zadań.

Kierowanie działaniem ratowniczym (KDR): po przybyciu pierwszego zastępu rozpoczyna się rozpoznanie i organizacja działań. Po przybyciu kierowanie działaniem ratowniczym realizowane jest zgodnie z obowiązującymi zasadami kierowania działaniem ratowniczym. KDR organizuje teren działań, wyznacza odcinki bojowe, przydziela zadania zastępom, koordynuje ratownictwo techniczne i ewakuację, organizuje segregację poszkodowanych oraz zapewnia właściwy obieg informacji i łączność.

Po rozpoznaniu skali zdarzenia KDR uzyskuje informację o liczbie poszkodowanych wynikającą z przeprowadzonej segregacji pierwotnej. W naszym ćwiczeniu podstawę stanowią przygotowane 42 przypadki poszkodowanych.

Segregacja pierwotna: na polecenie KDR wyznaczeni ratownicy rozpoczynają segregację poszkodowanych według systemu START. Oceniana jest możliwość samodzielnego chodzenia, oddech i drożność dróg oddechowych, krążenie oraz zdolność wykonywania prostych poleceń.

Kierujący Akcją Medyczną (KAM): po przybyciu właściwych sił systemu PRM następuje wyznaczenie KAM zgodnie z zasadami obowiązującymi w systemie Państwowego Ratownictwa Medycznego. KAM współdziała z KDR i organizuje medyczną część działań, w szczególności dalszą ocenę poszkodowanych, segregację wtórną, określanie priorytetów leczniczo-transportowych oraz organizację transportu.

Segregacja wtórna będzie prowadzona przede wszystkim wobec osób o najwyższym priorytecie i ma służyć m.in. ustaleniu kolejności transportu poszkodowanych do podmiotów leczniczych.

10. Zadania Podmiotów Ochrony Ludności:

- Podjęcie działań ratowniczych
- Segregacja pierwotna poszkodowanych
- Ewakuacja
- Namiot i zabezpieczenie miejsca zdarzenia
- Wyznaczenie lądowisk LPR